

мизловкѣл кърѣа се дълда статѣа колосалъ а ачестѣи тираѣ, репрезентандѣ пе Аполло. Акѣмъ е вѣсерѣна де санта Франческа Romana. Къндѣ Adrianъ едѣѣкѣ ачестѣ темплъ, стръмѣтѣ статѣа лѣи Nerone дъ арѣа дѣнтре темплъ шѣ амѣтеатрѣ*). — Фѣндѣ къ едѣѣдѣлъ ачестѣа окъпа тотѣ локѣлъ челѣ планѣ де свѣтѣ Палатѣнѣ, де ачѣеа дрѣмѣлъ (via sacra) фѣ контръжѣс алъ дъкънѣцѣра шѣ а трѣче пе свѣтѣ аркълъ лѣи Тѣтѣ (in summa sacra via) дрѣптѣ ла Мета сѣдѣнтѣ дѣнаѣнтѣа аркълѣ лѣи Константѣнѣ. — Ачестѣ темплъ аѣеа зпѣ рѣчѣнтѣ сакрѣ лѣнѣгъ де 520 пѣчѣѣре romanъ пе лѣнѣгъ вѣа сакрѣ, шѣ де 340 пѣчѣѣре perpendicularѣ лѣрѣ пе ачѣастѣ калѣ, тотѣ алинѣатѣ къ портѣкѣ. Дъ мѣзловкѣл ачѣстѣи арѣи се дълда дѣплѣлъ темплъ алъ Вѣнерѣи шѣ алъ Romei, дъкънѣцѣратѣ де зпѣ перѣстѣлъ grandѣосѣ. Лѣнѣѣмеа темплѣлѣи арѣа де 372 пѣчѣѣре, лѣдѣмеа лѣи де 186. Амѣндѣѣеа челѣле дъмпрезѣл къ пропѣеле лорѣ аѣеа о лѣнѣѣме де 288 пѣчѣѣре шѣ о лѣдѣме де 104. Челѣа де кѣтрѣ форѣ копѣндеа сѣмѣлакѣрѣл Romei етерѣе, чѣа де кѣтрѣ амѣтеатрѣ сѣмѣлакѣрѣл Вѣнерѣи мѣмѣе лѣи Enea, шѣ прѣн зѣмѣре стрѣвѣнѣи Romei. Интрѣта чѣа тѣре ла рѣчѣнтѣ арѣа де кѣтрѣ форѣ къ зпѣ вѣстѣвѣлъ чѣ аѣеа 6 колѣмѣне дъ фаѣцѣ шѣ 4 дъ лѣтѣрѣи. Аѣарѣ де ачѣстѣеа тѣтѣ вѣдѣреа де кѣтрѣ форѣ арѣа лѣберѣ, къѣи де амѣндѣѣеа пѣрѣдѣле вѣстѣвѣлѣи се дъгѣндеа къте зпѣ портѣкѣ къ алѣе 6 колѣмѣне. Асѣмѣне шѣ вѣдѣреа де кѣтрѣ амѣтеатрѣ къ зпѣ портѣкѣ де 20 колѣмѣне дѣн аѣарѣ шѣ 26 дѣн лѣзѣнтѣрѣ. Нѣмѣрѣлъ колѣмѣнелорѣ пе лѣнѣгъ рѣчѣнтѣлъ лѣтерѣал, де фѣекѣре парѣе арѣа де 44. Дѣѣе вѣстѣвѣле лѣтерѣале, зпѣлъ дѣн вѣа сакрѣ, шѣ алѣлъ дѣн парѣеа анѣсѣ кондѣчѣа дъ лѣзѣнтѣрѣл рѣчѣнтѣлѣи. — Ла темплъ дъсѣшѣ се сѣа пе 8 трѣпѣе. Фаѣатѣа дѣплъ а темплѣлѣи аѣеа 10 колѣмѣне дѣнаѣнтѣ шѣ къте 20 де фѣекѣре лѣтѣре. Фѣекѣре пропѣа арѣа

провѣдѣтѣ къ вѣжѣе 2 анѣе шѣ вѣжѣе 4 колѣмѣне. Колѣмѣнеле темплѣлѣи арѣа грѣѣе де 6½ пѣчѣѣре шѣ дъналѣе де 65, де ordine корѣнтѣкѣ шѣ скѣпѣлѣте. — Ачѣстѣ темплъ сѣмѣтѣосѣ пѣтѣмѣи де зпѣ inçhendѣс кѣре се дъпѣжѣмѣлъ пе тѣмпѣлъ лѣи Massençdѣс, дъсѣ се рѣстѣвилѣи де кѣтрѣ ачѣстѣ импѣрѣторѣс, шѣ фѣгѣрѣ дѣнтре едѣѣѣдѣле прѣнѣпѣале аѣеа четѣдѣи пѣлѣ дъ чѣи mai де пе зѣмѣ anni ai импѣрѣлѣи, прѣкъмѣ мѣртѣрѣсѣшѣе Марчѣелѣнѣ*), Класѣдиѣнѣ шѣ Прѣдѣнѣдѣс.**)

Dinainteа ачѣстѣи темплъ кѣтрѣ форѣ спѣрѣсѣрѣтѣ (аѣа ка интрѣта ла темплъ се рѣмѣлѣ лѣберѣ) се едѣѣкѣ де Massençdѣс вѣсѣлѣка чѣа тѣре, кѣре се декорѣ май дъ зѣмѣ къ пѣмѣле лѣи Константѣнѣ*) (Basilica Constantiniana). Рѣѣнѣле ачѣстѣи едѣѣѣдѣс grandѣосѣ пѣлѣ дъ мѣрѣре шѣ асѣѣи пе спекѣтѣторѣи, къ тотѣ къ архѣтекѣтѣра еѣеа дѣн тѣмпѣлъ декѣдѣнѣдѣи. Фѣгѣра лѣи еѣеа апрѣѣе пѣсѣратѣ къ о лѣнѣѣме де 288 пѣчѣѣре шѣ о лѣдѣме де 236 пѣчѣѣре, дълѣдѣмеа мѣрѣлорѣ прѣнѣпѣали еѣеа де 90 пѣчѣѣре, еарѣ а навѣи лонѣѣтѣдѣнале дѣн мѣзловкѣ де 130 пѣчѣѣре. Интерѣлъ вѣсѣлѣчѣи арѣа дъмѣрѣдѣтѣ дъ трѣи навѣи трансѣрѣсе дътрѣтѣѣѣеа де о навѣ лѣнѣѣтѣдѣналѣ прѣн мѣзловкѣ. Интрѣта арѣа дѣплъ, де кѣтрѣ арѣа вѣи сакрѣ, шѣ де кѣтрѣ темплѣлѣи Romei. О сѣмѣкѣполѣ (arsis) пѣнтѣрѣ трѣвѣлѣ се аѣла дѣн конѣра интрѣтеѣи дѣнтѣѣс, шѣ алѣа дѣн конѣра челѣи дѣн зѣмѣ. Атѣѣтѣ де лѣтѣ-

*) Hoc imperante (Maxentio) templum Romae arsit et fabricatum. Catalogus Imp. Rom. — Pantheum velut regionem teretem speciosa celsitudine fornicatam; elatosque vertices, qui scansilii suggestu surgunt, priorum principum imitamenta portantes, et urbis templum, forumque Pacis et Pompeii theatrum, et odeum, et stadium, aliaque inter haec decora urbis aeternae. Ammianus Marcellinus Libro XVI 13.

**) At sacram resonare viam mugitibus ante Delubrum Romae, colitur nam sanguine et ipsa More Deae; nomenque loci ceu Numen habetur. Atque Urbis, Venerisque pari se culmine tollunt. Templi simulque geminis adolentur thura Deabus. Prudentius in Symmachum lib. II. c. 218, et seqq.

***) Adhuc cuncta opera, quae magnifice construxerat (Maxentius), Urbis fanum atque Basilicam Flavii meritis patres sacravere. Aur. Victor de Caesar c. 40.

*) Vestibulum eius fuit, in quo Colossus centum viginti pedum staret ipsius effigie. Suetonius in Nerone c. 31. — Et colossus stantem atque suspensum per Detrianum architectum de eo loco, in quo nunc templum Urbis est, ingenti volumine, ita ut operi etiam elephantas XXIII exhiberet. Et quum hoc simulacrum post Neronis vultum, cui antea dicatum fuerat, Soli consecrasset, aliud tale Apollodoro architecto auctore facere Lunae molitus est. Spartianus in Hadriano. — Templum Romae et Veneris sub Hadriano in Urbe factum. Eusebius Chron. lib. II.

реа дитратей динтжис кжтз ши де ачелей дин зрмъ се аола портичи дикши. Ачеастъ василикъ деципатъ адвиприлоуз пьвлече, серви маи не зрмъ де моделз констрекциунеи висеричилоуз крештине. — Афаръ де ачеастъ грандибсь василикъ, маи фиъзраз дн рангъз челоуз динтжис атжтз пентрз шъримеа кжтз ши пентрз фрѣтзсеѣда лорз: василика Излиа дн форъзз челя mare, ши василика Трапиа дн форъзз лзи Трапиауз.

Ла колдъзз ориентал алз василичей лзи Костантинз се днтиндеа ареа чеа mare кз темплъзз Пачей, едификатз де Веспасианз. Дин ачеастъ ареъ се тречеа дрептз дн форъзз лзи Нерва, пзмйтз ши Forum Transitorium; prin ачеста дн форъзз лзи Августз ши апои дн форъзз лзи Трапиауз, деспре каре амз ворвйтз дн зна дин Епистоледе трекеге. — Деда темплъзз Пачей каре фиъзра дн мизлоуъзз ачестей реѣизни, се пми днсъши реѣизнеа Templum Pacis, sive Via sacra.

ОМЪЛ ШИ НАТЪРА.

(Зрмаре.)

II.

Аст-фелз, ценивл зман а фост амениндат а се перде дн стагнациуне ши паралисациуне спиритале, дакъ Провиденда omnipotentъ, divinъ, п'ар фи инспираг атъичи наѣизниле Европене d'o мишкаре поъз мариниоасъ, каре ка зп свълет виедъигориз, а фост хотържт а днвиа омениреа дин летарѣеа овоситоаре дн каре а кьзът. Дар съ вьгъм де сеамъ ла о днпреѣизраре admirabilъ; Провединда а алесъ тот ачелаш мизлокъ пентрз шжитвиреа омениреи де аврѣтисемента секолелор варваре, каре ъа аръикат дн варваристъ, адекъ фанатистъ дн кестизне де релиѣе а аръикат не наѣизниле Европене дин днчлдинеа сочиетъдии класиче дн преѣипедиеле аджичи ши овскъре але варваристълзи секолелор де мизлок, апои ши тот о idee de релиѣе дншъръдшеатъ кз о mare днфервиндеалъ ши кiar фанатистъла а скос не наѣизниле Европене дин дншверикъла варваръ дн каре аз фост аконерите пжлъ акът, — Ез воиз съ ворвекс акът де мишкареа именсъ, естраординариѣ каре, ка зп фълѣер аръътор, а пъръне дндатъ тоате наѣизниле крештине дин Европа, днпннгандъле ка съ теаргъ а конкера

Мортжнтъзз Сакрз дин Палестина дин тжнине Са-раѣинилор некрединчиоми. Дар лъкръ admirabilъ, „омъл пропъне ши Dsmnezez discernе“; омъл веа-кълзи де мизлок 'ши-а пропъс а конкера Мортжнт ши Dsmnezez, а discernе ка съ конкерезе лъмii лъоi ши инѣинте фиинде лъоi фрѣмоасе ши фолоситоаре каре ръмъсесеръ аскънсе ши некъпоскъте дн пър-ѣиле пъмжнтълзи невизитате пжлъ акът. Днтр'а-девъръ, репаштереа штиинделор, днчепътъла примитивъ алз сочиетъдии moderne кз tendinѣеле прогресиве ши штиинѣиѣе каре о карактерисеазъ, дилатареа прогресивъ ши нежнчетатъ а доменълзи штиинделор натърале маи кз сеамъ, днчепе дин тимпъзз Кръчидилор. Кжнд атъичи оаменii вржнд невржнд аз дескоперит ъери поъи, кз animale кз форме поъи, кз планте кз фiri поъи, атъичи с'а дештептатъ кзриозитатеа лор. Саванѣии сколастичи аз възътз кз се аола не пъмжнт ниште лъкръри деспри каре не ъ-аз днвьдат Аристотеле ши Плато, фиинд кз еи дншмии п'аз штист нимик де ачелеа, атъичи аз възът кз натъра тот е маи mare де кжт кърѣиле лзи Аристотеле; атъичи авторитатеа оаръе а лзи Аристотеле а кьзът, ши дн локъла лепеневие; спиритълзи odixnindъсe не ниште крединѣе оаръе дн лъкръриле натърале, с'а пьскът зп спирит де черчетаре персоналъ, еспериминте, де есаминаре ши d'o анализъ методикъ; спиритъла омълзи а днчепът съ воискъ а веа о контролъ аспра ресълтателор штиинѣиѣе але алтора, а днчепът а се дндоi де ачееа че днсъши п'а възът ши днсъши п'а есаминат; днтр'зи кьжнтъ спиритъла счетичистълзи (де дндоиалъ) с'а пьсз дн локъла спиритълзи авторитъдии ши крединѣии оаръе не тронъла зманитъдии ши ачеастъ днрекѣизне moderne а спиритълзи зман о vedem дн кьте-ва секоле маи не зрмъ консолидатъ, devenитъ о теорие ши формълат дн челеврѣ формъле философиче але лзи Cartesius (Descartes) каре-ши днчепе Картеа са веститъ кз аксиома „de omnibus debitantum est“ (тревъе съ не дндоим де тоате лъкръриле). Акът с'а днфъдшат днпайнте Европeanълзи ши о мълдине mare де овиекте але натъреи поъи каре ле-а дескоперитъ дн ъериле поъи але Континентълзи векиз ши поъ, дн климеле феричите, знде пъмжнтъла скоате о мълдине де планте преѣиоасе ши де animale фолоситоаре омълзи; vederea ши гъстареа ачестор овиекте пль-къте а инвентат доринда d'а ле поседа; акът Европении п'аз пьтът съ дежъне фъръ кафеа де Мокка дин Arabia, дндълчитъ кз захаръзз каре креште дн Америка, саз а веа чеаиз каре креште Kina, кз

romъ каре провине din incъла Antile (India Ocidentалъ), сав а веа dint'o чепаткъ де порделан пвръ фъкътъ дн Kina, о чоколатъ фъкътъ din воаве де какао каре креште песте океанъ Атланткъ, прегътитъ къ vanilia каре креште дн India ориенталъ ми а се делекта дъне дежнъ къ о цггаръ, provenind din incъла Navanna. Днтр'адевъръ дакъ иеа чине-ва дн деапроаве въгараеа де сеамъ тот пэтримжотъкъ че тнъжнкъ зн омъ европеанъ цивилізатъ днтр'o zi, о съ вазъ къ треве деспаиате тоате колдврие пнъжнтълаи ми адънате тоате продъктеле лор, спре а пзтеа компне зн дежнъ ми зн динез бн ал знви омъ цивилсат де секолъ ал 19-леа! (Ва зрма.)

СТЕФАНЪ ЧЕЛЪ МАРЕ ШИ РАДЪЛЪ ПРИНЦЪЛЪ РОМЪНИЕЛ

(Дн Nr. тр. чет. IV дн локъ де II.)

(Зрмаре.)

V.

Че сгомотъ де арме? Че і астъ стрigare?
Дн кастелъ не поартъ, чине vine оаре?
Нъ сьнт де ай поштриі, портъла лі стръинъ
Дар не воінічје кзпоскъ къ'с ромъни;
Къчи ромънъла аре окі плині де въпаіе,
Трпълаз де пзтере ши фада вюаіе;
Ка елъ нше поате палшъ 'пвэрти,
Нічі съ факъ калъла спринтенъ а съри.
Катъ веzi тз тамъ . . . дар еі днтръ 'нкасъ,
А лзі Радъла Доамнъ ши фійкаі алеасъ. —
Азі свптеці кантйе, Ттефанъ аз дувинс
Кіар ши домнълаз востръ паремі къ е принсъ.
Сьнт трімісъ ачесте воъз а въ спъне;
Въ гьтіді Приндесъ а вені а нше,
Фржъ нъ въ фіъ, Домнълаз тез е вьнъ.
Респектаці оноареа дрептълаі ромънъ.

VI.

Міи де канделатъре ла Сьчиава 'н кърте
Сьнт апринсе, іаръ хоріле плькъте

Мъзика ле сьнъ, тоді съ веселескъ,
Днтр'едівръла месей кнелеле ротескъ;
Ші фіеште чине пентръ Домнъ inkinъ.
Ші mireasaі тндръ, жьнъ ка о зпнъ,
Каре стънд ла масъ лънгъ домнълаз еі
Неварсъ din okii 'ши paze de скъптеі.
Къпа чеа де азръ акът есте плинъ,
Домноторіъла міре о анъкъ-амънъ.
Ла зрареа воастръ ез въ тнлцъмескъ,
Ші ал дериі vine ка ми воі дорескъ,
Съ не-ажъте черіълаз а о vidé mare.
Оаснеці стрігъ зра! къ феці зпмътоаре.
Дънъ чинъ, 'н салъ хора с'аз кзпринс,
Фетеле ши жьніі де тнїні съ цпнъ стръне;
Легънъдъ съ тішкъ акът днтр'o парте.
Не локъ став о клпнъ, тнїіле 'нклештате
Пздінъ ле ръдікъ, din пічіоаре ватъ,
Дуаноі съ 'птоарпъ, кълпнелъ къ тактъ.
Оареле 'пплъчере своръ істе ръпите;
Челе де 'нтрістаре сьнт лънці ми кзмпліте.
Азрора лъче, paze ревърсънд,
Серварса splendidъ о веzi дпспърънд.

VII.

Лъна стэза попціі ревърса лъмінъ,
Філоміда тікъ кончерта 'нгръдіпъ;
Пе-алор зрпнїоаре Зефїріі зпорі,
Адъчеа профъте де не міі де флорі.
Пъсторескълаз вьчїтнъ інтре врази дн вале
Ръсъна, ах! доіпа, кълтекълаз де жале,
Че 'н інітнъ 'н сьфлетъ адъкнд фїорі
Окїі факъ съ версе, фервїнці лъкрътіорі . . .
Ох! асфелъ де саръ е дккъптътоаре,
Кънд аветъ дн враде поі фїпца, каре
О ізвїтнъ; м' атълчеа тоате ле зїгътнъ
Ла дзрері неказзрі нічі маі кзцетънъ.
Дпсъ ачеле оаре, ваі! сьнт трекътоаре
Ші 'н зртъле vine, грїжъ ми 'нтрістаре!!
Апаі леџеа фїреі дън' зн черїз сенїнъ,
Вїфортъ, вьнтзрі реле, фзріоасе вїнъ. —

(Ва зрма.)